

ART I ARQUEOLOGIA DE GRECIA. Programa

Prof. I. Rodà

- 1.- Periodització i característiques generals. Geografia del món grec a l'Antiguetat. Les fonts literàries. Historiografia.
- 2.- La Grècia prehel·lènica
 - 2.1.- Grècia continental i Grècia insular. L'art ciclàdic: la cultura.
 - 2.2.- Període micoic: Cronologia. Els palaus i les seves fases. Escultura, pintura i ceràmica. Darrers descobriments a Thera.
 - 2.3.- Període micènic. Ciutats, Expansió. Arquitectura, escultura, pintura, ceràmica i orfebreria.
- 3.- Període geomètric. Fases. La ceràmica. Escultura en bronze. El jaciment del Dipylon.
- 4.- Període orientaltzant: Influències de Pròxim Orient i expansió mediterrànea. La ceràmica: tècnica coríntia de figures negres.
- 5.- L'època arcaica
 - 5.1.- Arquitectura. Tècniques i materials. Ordres. El temple
 - 5.2.- Escultura. Ecoles, temes i materials. Escultura arquitectònica. Relleus.
 - 5.3.- Ceràmica. Les ceràmiques àtiques: tècniques, formes. Artistes.
 - 5.4.- Art del metall. Bronzes ornamentals. Orfebreria.
 - 5.5.- Pintura major. Testimonis per al seu coneixement.
- 6.- Transició al clasicisme: l'estil sever. Arquitectura, escultura, ceràmica. El santuari d'Olimpia. Magna Grècia. Estatuària en bronze.
- 7.- El clasicisme del segle V.
 - 7.1. Arquitectura. L'acròpolis d'Atenes. Altres restes arquitectòniques. Materials i tècniques.
 - 7.2. Escultura. Els gran mestres. Originals i còpies. Terracotes.
 - 7.3. Ceràmica. Atenes. Magna Grècia. La ceràmica i el coneixement de la pintura major, avanços en la perspectiva. Referències literàries sobre els pintors del segle V. Polignot
 - 7.4.- Arts del metall. Bronzes i orfebreria.

8.- El classicisme del segle IV. Canvis polítics.

8.1.- Arquitectura. L'arquitectura civil: el teatre. Arquitectura religiosa: modificació de la planta del temple i difusió del tholos (Epidaure, Delfes). Arquitectura funerària: el mausoleu d'Halicarnàs.

8.2.- Escultura. Mestres. Els relleus funeraris. El retrat. Lisip, fi del classicisme.

8.3.- Ceràmica. Noves tècniques. La Magna Grècia. La pintura: Apeles. Pintures i mosaics pompeians.

8.4.- Artes del metall. Bronzes i orfebria.

9.- Període hel·lenístic.

9.1.- Geografia del món hel·lenístic. Centres. Difusió de la cultura grega.

9.2.- Arquitectura. Ciutats. Urbanisme. Arquitectura civil. Expansió de l'ordre corinti. La illa de Delos: l'arquitectura privada i la seva ornamentació.

9.3.- Les ciutats hel·lenístiques d'Àsia Menor

9.4.- Escultura. Escoles: les produccions alexandrines, de Pèrgam i de Rodes. Artistes coneguts i obres anònimes. Diversificació de tipus i temes. El retrat. Llegat de l'art hel·lenístic a l'art clàssic posterior. Hel·lenisme tardà.

9.5.- Ceràmiques i terracotes. Pintures i mosaics.

9.6.- Arts del metall.

10.- L'art grec al Mediterrà occidental.

11.- Altres disciplines recentment incloses en els estudis d'història de l'art grec: numismàtica, epigrafia, mobiliari i teixits.

12.- La influència de l'art grec en la formació d'altres arts autònoms: l'art ibèric i l'art etrusc.

Bibliografía básica

Obras generales:

- C. DAREMBERG-E. SAGLIO, Dictionnaire des Antiquités Grecques et romaines, 9 vols., e 5 tomos, Paris 1887-1916 (reimpr. Graz 1969).
Enciclopedia Classica, sezione III, Archeologia e Storia dell'Arte Classica en tres volums (X.XI, XII) i nombrosos tomos.
Enciclopedia dell'Arte Antica Classica e Orientale, F. Treccani 1958-
G. BECATTI, L'arte classica, Florència 1981³.
P. DUCATI, L'arte classica, Turín 1944.
G. RODENWALDT, Die Kunst der Antike. Hellas und Rom; Propyläen-Kunstgeschichte III, Berlin 1938³ (trad esp. Arte Clásico, Barcelona 1947³ amb un apèndix sobre "El arte clásico en España" de J.R. MELIDA).
G. PERROT-Ch. CHIPIEZ, Histoire de l'Art dans l'Antiquité, vols. VI-IX, Paris 1894-1914.
S. WOODFORD, Greece and Rome, Cambridge Introduction to the History of Art, Cambridge 1982.

Manuales

- A. PAPAIOANNOU, Arte Griego (trad. esp.), Barcelona 1969.
A. BLANCO FREIJEIRO, Arte griego, Madrid 1971³.
J. BOARDMAN, Greek Art, Londres 1964.
J. CHARBONNEAUX-R. MARTIN-F. VILLARD, Grecia arcaica, Madrid 1981².
IDD., Grecia clásica, Madrid 1966.
IDD., Grecia helenística, Madrid 1966.
P. DEMARGNE, El nacimiento del arte griego, Madrid
Historia y civilización de los griegos dir. por R. Bianchi Bandinelli (trad. espa.) tomos I, II, IV, VI IX, Barcelona 1978-
G.M.A. RCIHER, El arte griego, (trad. esp.), Barcelona 1980.
J.J. POLLITT, Arte y experiencia en la Grecia Clásica (trad.), Bilbao
Arquitectura: 1984
J.J. COULTON, Greeks architects at Work, Londres 1977.
R. MARTIN, Arquitectura griega, Milà 1980 (Inclou al volum, Arquitectura Mediterránea prerromana, Madrid 19 en trad. esp.)
R. MARTIN, Manuel d'architecture grecque I. Matériaux et techniques, Paris 1965.
R.D. MARTIENSEN, La idea del espacio en la arquitectura griega (trad. esp.) Buenos Aires 1972⁴.
D.S. ROBERTSON, Arquitectura griega y romana (trad. esp.), Madrid 1981

Escultura:

- S. ADAM, The Technique of Greek Sculpture in the archaic and classical Periods, Londres 1966.
- M. BIEBER, Ancient Copies, Nova York 1977.
- R. CARPENTER, Greek Sculpture, Chicago 1971².
- J. BARRON, Greek Sculpture, Londres 1967 (re. ed 1965).
- W. FUCHS, Scultura Greca, Milà 1982 (trad. ed. alem. 1980).
- Ch. PICARD, Manuel d'archéologie grecque. La Sculpture, 5 vols., Paris 1935-1966.
- S. REINACH, Repertoire de reliefs grecs et romains, 3 vols. Paris 1909-1966.
- S. REINACH, Repertoire de la statuaire, 5 vols., Paris 1916-1924.
- G.M.A. RICHTER, The Sculpture and Sculptors of the Greeks, New Haven 1970⁴.
- G.M.A. RICHTER, The Portraits of the Greeks 3 vols., Londres 1965.

Pintura i mosaic

- D. LEVI, Antioch Mosaic Pavements, Princeton 1947.
- S. REINACH, Répertoire des peintures grecques et romaines, Paris 1922.
- G.M.A. RICHTER, Greek Painting. The Development of pictorial Representation from Archaic to Graeco-Roman Times, Nova York 1944.
- M. ROBERTSON, La peinture grecque, Ginebra 1960.

Ceràmica

- J.D. BEAZLEY, Attic Black-figure Vase Painters, Oxford 1956.
- J.D. BEAZLEY, Attic Red-figure. Vase Painters, Oxford 1963.
- Corpus Vasorum Antiquorum, ed. Union Académique Internationale, Paris 1922-
- J.N. COLDSTREAM, Greek Geometric Pottery, Londres 1968.
- R. OLMOS, Cerámica griega, Gufas del Museo Arqueológico Nacional 1, Madrid 1973.
- S. REINACH, Répertoire des vases peints grecs et étrusques, Paris 1922-1924².

Arts del metall

- G. BECATTI, Oreficerie antiche dalle minoiche alle barbariche, Roma 1955.
- J. CHARBONNEAUX, Les bronzes grecs, Paris 1958.
- F. COARELLI, L'oreficeria nell'arte classica, Milà 1966.
- R. HIGGINS, Jewellery from classical Lands, Londres 1965.

Art prehel·lènic

- J.D.S. PENDLEBURY, Arqueología de Creta, F.C.E. Mèxic 1965 (trad. esp)
- E. VERMEULE, Grecia en la Edad del Bronce, F.C.E. Mèxic 1971 (trad. esp)